

[Glønborg]

Men jeg gør opmærksom på, at regeringen nu har startet en proces i Sydafrika. Hvis man vil nægte, at en proces er startet, vil jeg påstå, at man lyver. Processen er startet; så kan vi diskutere, hvor langt den er kommet, og skal vi kunne diskutere det sagligt, er vi selvfølgelig nødt til at have god kontakt til landet og dets borgere og kontakt til alle sider.

Jeg har haft den fornøjelse at have lejlighed til at besøge Sydafrika. Det var absolut ikke alle de oplevelser, jeg havde dernede, som var en fornøjelse, nogle af dem var dybt deprimerende. Jeg havde lejlighed til at tale med alle politiske grupperinger, både nogle fra systemet og nogle, som var imod det, nogle, som var forfulgt, og nogle, som havde siddet i fængsel. Jeg kunne desværre ikke slippe ind i et fængsel og tale med dem, der sad der.

En af de ubehageligste oplevelser, jeg havde, var en samtale med en meget venlig og høflig person, nemlig dr. Treuernicht, lederen af den ultrahøjreorienterede bevægelse. Det er en meget ubehagelig oplevelse at sidde sammen med en venligt smilende mand, som går ind for et djævelsk system, meget ubehagelig. Der er ingen tvivl om, at den person har stor politisk indflydelse i Sydafrika, og at han har det på lovlig vis under det nuværende demokratiske opbyggede system, som bare har en grundskavank i, at det er bygget på det umenneskelige apartheidsystem.

Men han er en politisk faktor, og derfor må vi i gang med at støtte den demokratiseringsproces, som nu er sat i gang på lovlig vis. Derfor skulle der gerne kunne nås resultater – også resultater for de Klerks regering – inden næste parlamentsvalg dernede efter den nuværende konstituering. Regeringen er i klemme også fra den anden side. Enhver, der har åbne øjne, kan jo se, at der i øjeblikket foregår en magtkamp mellem politiske grupperinger inden for den sorte del af befolkningen, og at nogle er interesseret i at trække processen ud for at få tid til at opbygge egen politisk magt. Vi må støtte bestræbelserne for at nå nogle resultater, og derfor beder jeg om, at vi kommer i gang.

Hvis vi skal yde støtte, kræver det kontakt og nærvær. Hvis man oplever et menneske, som har nogle vældige alkoholproblemer, er man somme tider nødt til, selv om vedkommende vælter sig i bræk og andre ubehageligheder og er plørefuld, at møde op og være nærværende

og give støtte. Det kan ikke nytte noget, at man siger: Kære ven, du har et alkoholproblem, men når du engang er kommet over det og har lært at styre dit forbrug, så kan du komme hen til mig, og så skal jeg vise dig, hvordan man opfører sig som et pænt menneske.

Vi skal i gang nu.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Som det også er fremgået af debatten i dag, er der jo ikke i dag den samme grund til optimisme for så vidt angår udviklingen i Sydafrika, som der var, da vi havde første behandling.

De hovedproblemer, man ser, er jo volden mellem de sorte befolkningsgrupper og de problemer, der er opstået omkring løsladelsen af politiske fanger. Det er jo især de to hovedproblemer, som har fået ANC til at suspendere sin deltagelse i forhandlingerne, men jeg synes dog, vi skal lægge mærke til, at kontakterne i Sydafrika mellem de stridende parter ikke er afbrudt, og selv om situationen er skrøbelig, er forhandlingsprocessen ikke kørt af sporet.

De samtaler, regeringen havde med Sydafrikas præsident, de Klerk, da han var her i Danmark, bekræftede det indtryk, at den sydafrikanske regering er fast besluttet på at søge at få den resterende del af apartheidlovgivningen afskaffet allerede i indeværende parlamentssamling. Det er for øvrigt ikke kun den danske regerings vurdering, det er en vurdering, der deles af stort set hele det internationale samfund.

Men det er da rigtigt, at balancen er hårfin. Der er en stigende uro både i præsident de Klerks bagland og i Nelson Mandelas bagland. Både for at sikre, at apartheidlovgivningen afskaffes i slutningen af juni, og for på længere sigt at sikre egentlige forhandlinger om en ny forfatning er det så vigtigt, at forhandlingsprocessen fortsætter.

Det er væsentligt for begge parter, at apartheidlovene bliver ophævet som forudset i slutningen af juni. ANC holder jo kongres i begyndelsen af juli, og det er langt fra sikkert, at Nelson Mandelas moderate fløj vil bevare ledelsen, hvis man ikke kan levere de politiske fremskridt, som en afskaffelse af apartheidlovene vil indebære. Derfor er det også vigtigt, at omverdenen reagerer rigtigt for at hjælpe til med at holde processen i gang.

Jeg vil gerne minde om, at netop afskaffelsen af apartheidlovgivningen i sin tid var et hoved-